

Van het Gemeentearchief Goes

Sporen van de Eerste Wereldoorlog

Het is dit jaar honderd jaar geleden dat de Eerste Wereldoorlog uitbrak. De herdenking is aanleiding voor het Gemeentearchief Goes om zoveel mogelijk materiaal uit die periode te verzamelen, vóór het verloren gaat. De mensen die mogelijk nog wat in hun bezit hebben van hun ouders, zijn nu vaak vaak rond de negentig. De oproepen hebben al aardig wat materiaal opgeleverd. Foto's en prentbriefkaarten, vooral van dienstplichtige soldaten en, in mindere mate, van Belgische vluchtelingen. Al met al geeft het binnengekomen materiaal de indruk dat de Zeeuwen toch wel wat merkten van de oorlog waarbij Nederland neutraal bleef. De mobilisatie raakte vele families, jongens werden opgeroepen als dienstplichtig militair en elders in het land gelegerd.

Wachtpost in Vlakte. De soldaat rechts is Jacobus Walrave. Hij draagt een rouwband omdat zijn vrouw is overleden. Schenking J. Walrave uit Kapelle.

Enorme aantallen Belgische vluchtelingen staken de grens over en veel families waren betrokken bij de opvang van deze mensen. En het voedsel ging op de bon.

Namen Belgische vluchtelingen in database

Van veel van de binnengekomen foto's is helaas niet meer bekend wie er op staan. Het archief hoopt dat hierover nog nieuwe gegevens boven water komen. Maar van sommige foto's is een heel aardig verhaal te reconstrueren. Zoals het verhaal van de notarisklerk Cornelis Rijk, die trouwde met de uit Temse gevluchte Josephina Borghgraef en een mandenmakerij in Goes opzette, waar ongeveer dertig vluchtelingen aan het werk konden. En over juwelier en amateurfotograaf Henri Wauters uit Antwerpen, die met een zus van Josephina getrouwd was en in Goes in de Papegaaistraat een fotozaak dreef.

Gemeenten registreerden de vluchtelingen en verschillende van die registers zijn bewaard gebleven.

Westdorp Joannes vr. en 2. k.
Zande v/d A.

Gekomen uit Boom.

Bosnij P. J. vr. en 6 k. D 58.
Carsan fam. Kloetinge 36.
Dhaemen Remi vr. en 2 k.
Eeckelaars E. Kloetinge.
Franquin Charles vr. en 3 k.
Hassaerts Benjamin Den Herder Koningstraat.
Laquoi Maria.
Lemmers J. J. Lamain Nieuwstraat.
Obrechts H. vr. en 2 k. K. Brants Oostsingel.
Wachter de J. W. vr. en 1 k.

Gekomen uit Bouchout.

Bruijn de Edw. en 1 k. Lamain Nieuwstraat.
Cammaert Emilie J. Faberij de Jonge.
Gumaris I. vr. en 3 k. v/d Goeskade 243.

Gekomen uit Lokeren.

Bambust Marie en 2 k. Blauwensteen 23.
Baumarens Gustaaf vr. Blauwensteen 23.
Bracke Leon vr. en 2. k. Blauwensteen 23.
Coen de G. vr. Blauwensteen 23.
Clippeliere de Theop. vr. en 4 k. Blauwensteen 23.
Fermont Theop. vr. en 3 k. Blauwensteen 23.
Hillaert Joannes vr. Blauwensteen 23.

Gekomen uit Luik.

Alein Jules, Piet Heinstr 117
Bonte H. L.
Carniaux F.
Aloin Abanie, Piet Heinstr. 117 E.
Heuskin Anne, en 1 k., Piet Heinstr. 117.

Gekomen uit Mariaburg.

Biname Numa, en k.
Biname Carmon, Westsingel 158.
Drossaert Charles.

Een fragment van een register uit Goes. Per plaats van herkomst zijn de namen van de vluchtelingen en het opvangadres genoteerd.

Tot nu toe zijn op de Bevelanden lijsten aangetroffen van de (voormalige) gemeenten Goes, Kapelle,

Wolphaartsdijk, 's-Heer Arendskerke, Kats, Colijnsplaat en Kortgene. Deze gegevens zijn straks te combineren met het persoonlijke materiaal over de vluchtelingen dat nu binnendruppelt. Van de voormalige gemeente Kloetinge is geen register bewaard gebleven, maar wel het archief van het steuncomité dat daar opgericht was om de vluchtelingen te helpen. Al deze namen worden momenteel, net als alle andere namenlijsten van Belgische vluchtelingen die bij de Zeeuwse archieven aanwezig zijn, in een database ingevoerd; het Gemeentearchief van Tholen heeft deze taak op zich genomen.

27	Vanneiren Rosalie	18 Mei 1884	Sint. Amandus	België
28	Schuts Pierre Philom.	12 April 1909	Antwerpen	"
29	Schuts Franciscus Joannes	14 Nov. 1886	"	"
30	Passemeire Marie Barbara	29 Mei 1885	"	"
31	Schuts Christia J. Maria	8 April 1910	"	"
32	Schuts Willem Anna	7 Dec. 1912	"	"

Fragment van een document uit het archief van het Comité tot verlening van steun aan hulpbehoevenden te Kloetinge. Namen, geboortedatum en plaats van herkomst zijn genoteerd.

Straks zijn alle bekende namen van Belgische vluchtelingen dus digitaal beschikbaar. Niet alleen van belang voor het onderzoek naar de oorlog, maar ook voor stamboomonderzoekers. Compleet zullen deze lijsten overigens nooit zijn, getuige de herhaalde aansporingen van het Rijk richting de gemeenten om namen aan te leveren.

Op de website van het Gemeentearchief kunt u op de nieuwspagina onder het kopje 'Oproep materiaal WO I' zien wat er zoal op de oproepen van Goes is binnengekomen. Nieuw materiaal is nog steeds welkom! www.gemeentearchiefgoes.nl

Willy van Meegen

